

11. 6. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Souhrn významných legislativních událostí 4.6.-10.6.2007

Vládní reforma veřejných financí podle očekávání přežila hlasování po prvním kole parlamentní debaty. V Poslanecké sněmovně odolala opozičnímu návrhu na zamítnutí, vyhráno ale zdaleka nemá. V příštích týdnech ji budou posuzovat parlamentní výbory. Vláda zatím nemá zajištěnu podporu ani všech vlastních poslanců - pokud ji chce získat, bude jim muset pravděpodobně ustoupit. Poslanecká sněmovna by měla o reformě rozhodnout zřejmě v srpnu.

Poslanecká sněmovna

4.6.2007

Sněmovna se bude zabývat výsledkem hospodaření státu

Výsledkem hospodaření České republiky za loňský rok by se měli na své nadcházející schůzi zabývat poslanci. Rozpočtový výbor na poslední schůzi přijal usnesení, kterým sněmovně doporučuje, aby návrh státního závěrečného účtu schválila. Vláda s návrhem vyslovila souhlas koncem dubna. Hospodaření státu loni skončilo schodkem 97,6 miliardy korun proti schváleným 74,4 miliardy korun. Stínový ministr průmyslu ČSSD a člen rozpočtového výboru Milan Urban sdělil, že sociální demokracie bude hlasovat pro. Poslanci KSČM pro schválení zřejmě nebudou. "My nemáme důvod to aktivně podporovat, takže se nejspíš zdržíme," řekl novinářům místopředseda rozpočtového výboru Jiří Dolejš.

Prohloubení loňského schodku ovlivnilo hlavně předčasné splacení části dluhu za státní záruky vystavené ve prospěch České národní banky. Tyto záruky z roku 1997 souvisely se stabilizací bankovního sektoru a vyžádaly si 14 miliard korun. Důchodový systém loni skončil schodkem téměř jedné miliardy korun.

Mandatorní, tedy povinné výdaje ze státního rozpočtu loni překročily 520 miliard a na celkových výdajích se podílely víc než polovinou. Proti předchozímu roku se zvýšily o víc než desetinu. O desetinu na 273 miliard vzrostla i částka vyplacená na důchodech. Sociální dávky si vyžádaly celkem 355,5 miliardy korun. Premiér Mirek Topolánek opakovaně varuje, že pokud vláda s rostoucími mandatorními výdaji nic neudělá, tak již v roce 2009 převyší příjmy státního rozpočtu. Proto vláda přichází s reformou veřejných financí, která má tomuto vývoji zabránit.

Objem daňových nedoplatků vzrostl o 3,6 miliardy na 105,4 miliardy. Finanční úřady vymáhaly na nedoplatcích loni přes 68 miliard korun, úspěšné byly ve čtvrtině případů a vymohly 5,2 miliardy korun, tedy o 92 milionů korun meziročně víc.

5.6.2007

Sněmovna schválila dílčí novelu, která má pomoci pěstounům

Sněmovna hladce schválila dílčí novelu, která má pomoci například pěstounům pečujícím o zdravotně těžce postižené dítě. Měla by odstranit rozdíly v pojmech používaných v různých sociálních zákonech. Ve svém důsledku tyto rozdíly komplikují vyplácení státních příspěvků pěstounům. Předlohu nyní posoudí Senát.

Novelu vypracovali poslanci ODS Alena Páralová a David Kafka a svůj podpis pod ni připojil i ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas (ODS).

Problém je nyní v tom, že nový zákon o sociálních službách změnil pojmy. Termín "dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě vyžadující mimořádnou péči" již tato právní úprava nezná, v některých právních předpisech ale zůstal. Poslanci proto navrhli nahradit ho novým vymezením, které stav handicapovaného člověka definuje v několika stupních, kdy stupeň čtyři znamená úplnou závislost.

Sněmovna podpořila návrh novely insolvenčního zákona

Poslanci v prvním čtení propustili do dalšího projednávání návrh novely insolvenčního zákona, která má mimo jiné odstranit některé nedostatky a výkladové nejasnosti. Hlavním účelem novely je sladit obsah zákona s ostatními platnými zákony. Dosavadní stav konkurzního práva upravoval zákon o konkurzu a vyrovnání.

Již přijatý insolvenční zákon začne platit od ledna příštího roku. Původně měl sice vstoupit v platnost letos 1. července, odklad má ale poskytnout ministerstvu spravedlnosti čas na kvalitní přípravu takzvaného insolvenčního rejstříku. Do něj mají být zapisovány veškeré údaje o jednotlivých fázích konkurzu.

Poslanci propustili do dalšího čtení také poslanecký návrh novely zákona o finanční kontrole ve veřejné správě. Ten má podle předkladatelů hlavně umožnit vládě splnit podmínky pro čerpání peněz pro léta 2007 až 2013. Vláda původně poslala do sněmovny svůj vlastní návrh novely tohoto zákona, nyní ho však z programu stáhla. Podle předsedy kontrolního výboru Vladimíra Konička (KSČM) byl vládní návrh předimenzovaný, poslanecký návrh je podle něj spíše minimalistický. Poslanecký návrh doplňuje veřejnosprávní kontrolu o audit podle předpisů EU a zpřesňuje některé pojmy. Vláda s ním navíc vyslovila souhlas.

7.6.2007

Vládní reforma financí přežila první hlasování, vyhráno ale nemá

Vládní reforma veřejných financí podle očekávání přežila hlasování po prvním kole parlamentní debaty. V Poslanecké sněmovně odolala opozičnímu návrhu na zamítnutí, vyhráno ale zdaleka nemá. V příštích týdnech ji budou posuzovat parlamentní výbory. Vláda zatím nemá zajištěnu podporu ani všech vlastních poslanců - pokud ji chce získat, bude jim muset pravděpodobně ustoupit. Poslanecká sněmovna by měla o reformě rozhodnout zřejmě v srpnu.

Vládní předlohu podrželi nejen všichni přítomní koaliční poslanci, ale i dva bývalí sociální demokraté Miloš Melčák a Michal Pohanka. Hlasování, ke kterému se sněmovna dostala až po necelých dvou dnech rozpravy, se zúčastnilo 198 poslanců a pro zamítnutí bylo 97 sociálních demokratů a komunistů. Hlavní kritik reformy v řadách ODS Vlastimil Tlustý se hlasování zdržel, fakticky tak ale reformu v prvním čtení i on podpořil, protože nehlasoval pro zamítnutí.

V prvním testu sice vládní balík uspěl, rozhodující hlasování se však přesunulo na léto, kdy by se mělo uskutečnit závěrečné schvalování. Do té doby má kabinet čas na to, aby se s kritiky reformy domluvil na kompromisu. Změnami v reformě podmiňuje svou podporu skupina několika občanských demokratů, výhrady mají i někteří lidovci. S hlasy levicové opozice kabinet počítat nemůže, podle ČSSD a KSČM reforma pomůže jen nejbohatším a slibovanou stabilizaci financí navíc nepřinese. Případný neúspěch reformy by zřejmě automaticky nevedl k odchodu kabinetu. Její odmítnutí by ale prakticky znamenalo, že vláda nebude schopna při sestavování rozpočtu splnit reformní program, jímž podmiňuje svou existenci. Premiér Mirek Topolánek (ODS) navíc tento týden v rozhovoru pro Mladou frontu Dnes uvedl, že pokud parlament reformu neschválí, vláda se rozpadne.

Kabinet původně předpokládal, že sněmovna by měla reformu schvalovat již v červenci. K tomu by ale bylo nutné zkrátit lhůty pro jednání ve výborech. Skupina poslanců ODS, která má k reformě výhrady, si ale zkracování lhůt nepřála. Opozice by naopak chtěla lhůty pro jednání výborů prodloužit, sněmovna to ale odmítla. Výbory budou mít na svou práci obvyklých 60 dnů, takže

schvalovat reformu by poslanci měli v srpnu. Srpnový termín novinářům po hlasování potvrdili i premiér Mirek Topolánek (ODS) a ministr financí Miroslav Kalousek (KDU-ČSL).

Podle vlády je reforma nezbytná a v následujících letech by měla státnímu rozpočtu ušetřit desítky miliard. Koalice plánuje daň z příjmu 15 procent, počítala by se z takzvané superhrubé mzdy před odečtením odvodů. Snížená sazba daně z přidané hodnoty by se měla zvednout z pěti na devět procent. Daně firmám by naopak do roku 2010 klesly z 24 na 19 procent. Kabinet počítá i se zavedením poplatků ve zdravotnictví, snížením porodného či neplacením nemocenské v prvních třech dnech stonání.

Proti vládní reformě je nejen opozice, ale i odbory, které svolaly na 23. června do Prahy demonstraci. Průzkumy ukazují, že návrhům kabinetu není nakloněna ani většina veřejnosti.

Vládní balík navíc kritizuje i skupina poslanců ODS v čele s Tlustým. Podle něj se předloha kabinetu příliš zpronevěřuje předvolebním slibům ODS. Poslanec mimo jiné žádá, aby se zjednodušil zákon o dani z příjmu. "Čekám na slíbený kompromis," vzkazuje Tlustý vládě a říká, že on je k dohodě ochotný. O kompromisu mluví i představitelé vlády, teprve příští týdny ale ukážou, jestli se ho v koalici podaří najít.

Vláda bude zřejmě v létě opět potřebovat i hlasy Melčáka s Pohankou. Pokud chce uspět, musí se navíc vypořádat s výhradami lidoveckých poslanců Jiřího Carbola a Ludvíka Hovorky. Například Hovorka žádá, aby z reformního balíku byla vyňata část týkající se zdravotnictví - jinak kabinet nemůže s jeho hlasem počítat.

Vláda uvádí, že nynější balík je jen první etapou, která má zastavit zadlužování státu. V dalších fázích chce připravit například důchodovou reformu.

Současnou fází reformy, tedy vládním balíkem desítek novel, se teď budou zabývat rozpočtový, zdravotnický a sociální výbor sněmovny. Vládní předlohu dostanou jako jeden celek, jak to navrhl ministr financí Kalousek.

Senát

6.6.2007

O zákonech může opět rozhodovat všech 81 senátorů

O podobě zákonů může opět rozhodovat plný počet 81 senátorů. Noví senátoři za Chomutovsko a Přerovsko Václav Homolka (KSČM) a Jiří Lajtoch (ČSSD) v úvodu červnové schůze složili ústavou předepsaný slib, a ujali se tak svého mandátu. Stali se právoplatnými členy Senátu, konstatoval předseda horní komory Přemysl Sobotka (ODS).

Přerovský primátor Lajtoch získal místo ve výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu. Tato volba mu vyhovuje vzhledem k tomu, že Přerov řeší zásadní problémy v dopravě. "Myslím, že to bude přínosem pro mě i pro náš region," řekl již dříve.

Původně chtěl stejně jako Homolka do výboru pro veřejnou správu, regionální rozvoj a životní prostředí, kde působila i bývalá přerovská senátorka z klubu SNK Jitka Seitlová, nynější zástupkyně ombudsmana. Toto místo si ale nárokoval klub SNK pro předsedkyni senátní komise pro rozvoj venkova Václavu Domšovou. Na její místo v ústavně-právním výboru tak nastoupil Homolka, byť původně počítal i s umístěním ve zdravotního výboru, kde pracoval jeho předchůdce, lékař Petr Skála.

ČSSD má díky Lajtochovi v horní komoře 13 senátorů, komunističtí senátoři jsou i s Homolkou tři. ODS má v Senátu nadpoloviční většinu, v klubu sdružuje 41 členů. O tři desítky senátorů méně je v klubu KDU-ČSL. Zbývajících 13 senátorů, kteří byli zvoleni za menší strany a hnutí, je členy Klubu otevřené demokracie a klubu SNK.

Senát podpořil jasnější definici podmínek placení pojistného

Zákon o pojistném na sociální zabezpečení má podle Senátu opět obsahovat definici vyměřovacího základu pro zaměstnavatele. Vládní novela, kterou senátoři přijali, tak má odstranit legislativní nejasnosti kolem placení pojistného na sociální zabezpečení. Kabinet chce novelou, kterou nyní dostane k podpisu prezident, předejít případným komplikacím s pojistným.

Ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas (ODS) senátorům řekl, že definice vyměřovacího základu v zákoně chybí od ledna letošního roku. Definici totiž obsahuje zákon o nemocenském pojištění, podle kterého se měli lidé řídit původně také od počátku roku. Parlament ale účinnost tohoto zákona o rok odložil, aby zaměstnavatelům i orgánům nemocenského pojištění umožnil lépe se připravit na nový systém nemocenské.

Vláda podle Nečase v únoru nařízením chybějící definici upravila, aby nedošlo k výpadkům pojistného na sociální zabezpečení v řádu několika desítek miliard korun. Nařízení však nemohlo nahradit zákon, proto kabinet navrhl příslušnou novelu.

Z právních předpisů je sice podle vlády zřejmé, že zaměstnavatelé pojistné platit musí a vyměřovacím základem zaměstnavatele je úhrn vyměřovacích základů jeho zaměstnanců. Přesto by ale podle kabinetu mohly nastat problémy s dopady na příjmy státního rozpočtu.

Senátoři chtějí znát důsledky zvýšení obnovitelné energie pro ČR

Důsledky rozhodnutí EU o zvýšení podílu obnovitelné energie a jeho vliv na českou energetickou politiku je téma veřejného slyšení, které se uskuteční 19. června. O uspořádání této akce rozhodl Senát. Senátoři chtějí se zástupci vlády, firem a expertů hledat odpovědi na to, jaká může být budoucí struktura českých energetických zdrojů a jaké jsou možnosti využití obnovitelných zdrojů v Česku.

Členské státy Evropské unie se v březnu dohodly na tom, že unie do roku 2020 závazně zvýší podíl obnovitelné energie na celkové energetické spotřebě na 20 procent. Čeští zástupci s tím nakonec souhlasili. Záměr podle premiéra Mirka Topolánka bere v úvahu situaci v jednotlivých zemích, které budou mít vliv na výši svého závazku. Česko není podle premiéra z nejrůznějších důvodů schopno dvacetiprocentní hranice dosáhnout, reálné odhady se pohybují kolem devíti procent.

Účastníci slyšení by se měli zabývat také tím, jak dosáhnout úplného otevření trhu s elektřinou a plynem. Senátoři kvůli tomu zvou na slyšení zástupce společností ČEZ, ČEPS, RWE Transgas, Českého plynárenského svazu či Energetického regulačního úřadu.

Na slyšení by měli promluvit také ministři Martin Říman a Martin Bursík, předseda Akademie věd Václav Pačes jako šéf odborné komise pro posouzení dlouhodobých energetických potřeb ČR, prezident Svazu průmyslu a dopravy Jaroslav Míl nebo zástupci ekologických organizací.

Senát má na programu červnové schůze také schvalování série vládních ekonomických novel. Jejich projednávání si s ministry Miroslavem Kalouskem a Martinem Římanem naplánoval na čtvrtek.

Památkáři budou pravděpodobně muset zrychlit postup při stavebním řízení

Památkáři zřejmě budou muset při stavebních řízeních poskytnout své stanovisko zpravidla do čtyř týdnů. Nyní žádný termín nemají. Změnu přináší novela, kterou schválil Senát. Normu nyní dostane k podpisu prezident Václav Klaus.

Novela zákona o státní památkové péči předpokládá, že by se měli památkáři vyjádřit ke stavebnímu řízení do 20 pracovních dnů od doručení žádosti. Pokud by se v této lhůtě nevyjádřili, mohl by správní orgán rozhodnout i bez jejich stanoviska. Předloha ale zároveň umožňuje prodloužit lhůtu ve zvláště závažných případech o dalších deset dnů.

Norma podle senátorů novela vychází z problémů praxe, pomůže vlastníkům památek. S novelou souhlasí i ministerstvo kultury.

Novela má podle autorů z Karlovarského kraje zajistit žadatelům o stanovisko k obnově kulturní památky či objektu v památkově chráněném území brzké vyřízení žádosti. "Na dodržování lhůt ve správním řízení má největší vliv včasné vyjádření státní památkové péče. Protože bývají předkládána pozdě, musí kraj v řadě případů obcím s rozšířenou působností prodlužovat lhůty k vyřízení žádosti," uvedla již dříve mluvčí Karlovarského kraje Andrea Bocková.

7.6.2007

Senát přijal změnu pravidel pro investiční pobídky

Investiční pobídky zřejmě budou moci v budoucnu dostávat pouze technologicky náročné provozy. Nejpřístupnější by mělo být investování v regionech s velkou nezaměstnaností, kde bude moci být hranice minimální investice nižší než v ostatních oblastech. Počítá s tím novela, kterou přijal Senát hlasy ODS a KDU-ČSL. Normu nyní dostane k posouzení prezident.

Novela zpřísňuje podmínky pro stáří strojního vybavení a zároveň snižuje objem pro minimální investici z 200 na 100 milionů korun. To má podle ministra průmyslu a obchodu Martina Římana (ODS) přiblížit pobídky i středně velkým firmám, které na ně dosud dosahovaly jen obtížně.

Návrh také snižuje objem minimální investice kryté vlastním kapitálem na 50 milionů korun.

Minimální podíl strojního zařízení na celkové hodnotě investice naopak zvyšuje ze 40 procent na 60 procent. Technologie v nových výrobcích, které by mohly získat investiční pobídky, by nesměly být starší dvou let. "Domníváme se, že doba podpory montoven v České republice skončila," uvedl k tomu ministr.

Říman se vyslovil proti návrhům na zpřesnění novely, které doporučil schválit senátní hospodářský výbor. Podle ministra změny nejsou zásadní a s výkladem sněmovní verze nebude problém. Říman připomněl, že senátní úpravy by znovu musela projednat sněmovna, která by se k tomu dostala asi až v září vzhledem k parlamentním prázdninám.

Proti ministrovu výkladu se neúspěšně postavili Igor Petrov (SNK ED) a Soňa Paukrtová (za SOS), podle nichž mají senátní úpravy napravit pochybení sněmovny. Paukrtová uvedla, že poslanci sice pro podnikatele snížili hranici minimální investice v regionech s velkou nezaměstnaností, zároveň je však umožnili sankcionovat za nedodržení investice v původní stomilionové výši.

Novela snižuje minimální investice ze 100 milionů na 50 milionů korun v regionech, které jsou významně postižené nezaměstnaností. Ta by musela být v dané oblasti v období jednoho předchozího roku o 50 procent vyšší, než je celorepublikový průměr. V místech s nezaměstnaností vyšší o 25 procent proti průměru byla hranice minimální investice snížena na 60 milionů korun.

Senát schválil zjednodušení ochrany českého trhu před padělkami

Ochranu českého trhu před padělkami a nedovolenými napodobeninami zboží bude zřejmě jednodušší. Změnu přináší novela, kterou schválil Senát. Nyní ji dostane k podpisu prezident republiky.

Dosavadní zákon se podle ministra financí Miroslava Kalouska (KDU-ČSL) sice osvědčil, přesto jsou nutné některé úpravy. Novela má sladit zákon s reformou správního trestání a také s předpisy Evropské unie.

Ministr uvedl, že celní orgány minulý rok zajistily padělané zboží za celkem 2,5 miliardy korun. V roce 2005 se jim podařilo zadržet padělkami a nedovolené napodobeniny v hodnotě 2,8 miliardy korun. Za oba roky bylo předáno k humanitárním účelům padělané zboží za 156.000 korun.

Pokud předlohu podpoří i prezident, měla by nabýt účinnosti dnem vyhlášení ve Sbírce zákonů.

Senát odmítl dát Sazce možnost uplatňovat nárok na odpočet DPH

Senát odmítl umožnit loterijním společnostem včetně Sazky, aby získaly nárok na vrácení daně z přidané hodnoty (DPH). Tato výjimka, kterou sněmovna vložila do novely zákona o správě daní a poplatků, by byla v rozporu s právem Evropské unie, shodla se většina senátorů. Novela se proto vrací poslancům k novému projednání.

Postoj horní komory podpořil ministr financí Miroslav Kalousek (KDU-ČSL). Uvedl, že v případě schválení výjimky by musel navrhnout další novelou její zrušení, aby Česko dodrželo své závazky vůči EU. "Pokud tento návrh bude přijat, při první příležitosti opět navrhne jeho odstranění, protože je v rozporu s komunitárním právem," řekl Kalousek.

Návrh by umožnil odpočet DPH například u peněžitých loterií, losů, sportky, stíracích losů nebo kurzových sázek. Odpočet by se nevztahoval na tomboly, výherní automaty, kasina nebo dostihové sázky. Možnost odpočtu DPH by Sazce přineslo ročně až 250 milionů korun, které by měla odvést

sportovním svazům.

"Pro akciovou společnost SAZKA se nic nemění, ale pro české sportovní a tělovýchovné prostředí znamená toto rozhodnutí roční ztrátu nejméně čtvrt miliardy korun, které budou především na místní, základní a mládežnické úrovni chybět. Nehlasovalo se o penězích pro SAZKU, ale o finančních prostředcích pro sportovní a tělovýchovné organizace," uvedl mluvčí Sazky Zdeněk Zikmund.

Právě o to se opírali zastánci návrhu, podle nichž budou jeho odmítnutím ochuzeny sportovní kluby, děti a mládež. "Pojďme rušit zdroje pro Sazku v okamžiku, až vytvoříme nové," uvedl Jiří Strítěský (ODS). Proti výjimce se naopak postavili jeho strániční kolegové Jiří Oberfalzer, podle něhož by bylo lepší zvýšit zákonné odvody Sazky sportovním svazům, nebo předseda hospodářského výboru Ivan Adamec (ODS). "Je zde obrovské lobby sportovních organizací, které mají ten dojem, že pokud tento návrh neschválíme, že prostě asi zkrachují během měsíce," uvedl.

Podobně rozdělení byli zástupci KDU-ČSL a ČSSD, jejich poslanec Josef Smýkal výjimku pro odpočet ve sněmovně navrhl. Razantně se proti odpočtu DPH pro Sazku postavili zástupci menších stran. Senátor Jan Horník upozornil na to, že Sazka předloni měla čistý zisk 1,554 miliardy korun, na dani z příjmů však odvedla pouze 70 milionů korun. Senátor to dal do souvislosti se splácením pražské Sazka Areny, nikoli s podporou sporu, Sazka by si podle něj zasloužila kontrolu z finančního úřadu. Senátor Josef Novotný, který prosazuje regulaci hazardních her, uvedl, že výnosy hazardního průmyslu v Česku loni meziročně vzrostly o osm procent, avšak odvody na veřejně prospěšné účely o šest procent poklesly. Češi loni podle ministerstva financí prosázeli rekordních 98,1 miliardy korun, což bylo o 7,4 miliardy korun více než v předchozím roce. Za posledních deset let se tak objem peněz v hazardních hrách v Česku více než zdvojnásobil.

Vládní novela měla původně především zrušit povinnost dokládat živnostenskému úřadu potvrzení o bezdlužnosti při vstupu do podnikání. "Domníváme se, že tato povinnost zbytečně zatěžuje živnostníky a je v současné době už povinností nadbytečnou," uvedl Kalousek.

Senát schválil snížení DPH u palivového dříví

Palivové dřevo a další dřevěné výrobky na topení možná zlevní. Senát po vzoru sněmovny schválil poslaneckou novelu, podle níž má toto topivo znovu podléhat snížené pětiprocentní sazbě daně z přidané hodnoty. Pokud novelu podepíše i prezident, norma začne platit do měsíce od vyhlášení ve Sbírce zákonů.

Palivové dřevo bylo ve snížené sazbě do konce roku 2003, nyní se na ně vztahuje devatenáctiprocentní sazba. Předkladatelé novely převážně z řad ČSSD poukazovali na to, že do nižší sazby jsou zařazena paliva na bázi dřeva například v Německu, Rakousku nebo Itálii. Na druhou stranu některé členské státy této možnosti nevyužívají, třeba Polsko, Slovensko, Finsko, Švédsko nebo Francie.

Návrh na snížení DPH u dřevěného paliva zpochybňovala vláda. Obávala se mimo jiné toho, že bude sloužit i k jiným účelům, například k výrobě papíru nebo celulózy. Poslanec ODS Michal Doktor při projednávání novely ale uvedl, že novela po úpravách sněmovny vyhovuje odborným námitkám vlády i potřebě souladu s číselníkem celního sazebníku.

Výměna údajů z rejstříku trestů se v rámci EU zřejmě zrychlí

Výměna informací z rejstříků trestů zemí EU bude zřejmě jednodušší a zrychlí se. Změnu má přinést novela trestního řádu, kterou schválil Senát. Normu ještě posoudí prezident.

Ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil (ODS) senátorům řekl, že novela má "zjednodušit komunikaci a tím v zásadě urychlit soudní řízení". Nová pravidla podle ministra zrychlí předávání údajů o lidech odsouzených v členských zemích EU. Zkrátit by se tak podle něj v řadě případů měla i délka trestního řízení.

Navrhovaná změna vychází z rozhodnutí EU z listopadu 2005, které sjednocuje postup zemí unie při získávání informací o tom, zda jejich občan byl na území jiného členského státu odsouzen. Ústředním místem, které bude za Českou republiku tyto citlivé informace poskytovat, bude rejstřík trestů.

Výměnu informací o odsouzených mezi evropskými zeměmi nyní upravuje pět desítek let stará norma. Správní procedura, kdy předávání některých údajů vyřizuje státní zastupitelství a jiných ministerstvo spravedlnosti, je podle Pospíšila příliš zdlouhavá. Nově by měl v každém členském státě EU pracovat jeden centrální orgán, který bude přímo komunikovat s podobnými úřady v partnerských zemích.

Žádosti o poskytnutí informací z rejstříku trestů jiného členského státu bude podle nových pravidel třeba zasílat v jazyce osloveného státu. Ve stejném jazyce dostane i odpověď. Pro žádost i odpovědi jsou již stanoveny jednotné formuláře ve všech jazykových mutacích.

Výměna informací o odsouzených občanech zemí EU se má již letos zjednodušit ještě více. Rejstříky trestů České republiky, Francie, Německa, Španělska a Belgie by se totiž měly elektronicky propojit, podotkl ministr. Systém má zabránit případům, kdy zločinci těží z toho, že policie v jednom státě neví o jejich kriminální minulosti v jiné zemi.

8.6.2007

Senát schválil vznik ústavu pro zkoumání totalitní minulosti

Senát schválil vznik Ústavu pro studium totalitních režimů, který se má věnovat zkoumání éry komunismu a nacistické okupace Československa. Zákon o vytvoření ústavu senátoři podle očekávání schválili ve verzi přijaté sněmovnou; proti ústavu se postavili zástupci ČSSD a KSČM. Příslušný zákon nyní dostane k podpisu prezident.

Ústav má zlepšit shromažďování, analyzování a zpřístupňování dokumentů, které vypovídají o období totalit, a to včetně materiálů o činnosti komunistických tajných služeb. Svazky Státní bezpečnosti (StB) a dalších složek má na rozdíl od původního senátního návrhu spravovat zvláštní Archiv bezpečnostních složek, který však bude ústavu podřízen. Podobné ústavy už existují v sousedních zemích, v Česku vzniká více než 17 let po pádu komunistického režimu.

Proti vzniku ústavu se stejně jako ve sněmovně postavili zástupci levice. Nová instituce je podle nich zbytečná a umožní prý opět politické ovlivňování výkladu dějin. Plán činnosti ústavu a jmenování i odvolání jeho ředitele má mít totiž na starosti sedmičlenná rada, kterou by volil Senát na základě nominací od sněmovny, prezidenta a sdružení odbojářů nebo politických vězňů. V radě nebo ve vedoucích funkcích ústavu nebudou moci být lidé, kteří byli členy nebo kandidáty předlistopadové komunistické strany či dokonce StB a bezpečnostních složek bývalého režimu.

"Jestliže historické bádání, kterému mimochodem v této chvíli nic nebrání, podřídíme politické kontrole, zřídíme pro něj politický úřad, tento znak totalitních režimů opět naplníme," uvedla předsedkyně senátorů ČSSD Alena Gajdušková. Místopředseda Senátu Jiří Liška (ODS) to odmítl. Podle něj je naopak dosud nakládání s komunistickými materiály pod politickým vlivem, neboť na jejich správu dohlížejí ministerstva.

Ústav může podle Jaromíra Štětiny (za Stranu zelených) přispět k dekomunizaci české společnosti, byť se nezabývá novodobou podobou komunistické strany. KSČM se podle senátora nezřekla stalinských a leninských praktik. "Skončilo období víry, že se komunisté sami obrodí," uvedl předseda senátní komise pro posouzení ústavnosti KSČM Štětina.

Ústav, který se měl původně podle slovenského vzoru jmenovat Ústav paměti národa, má vzniknout ještě letos. Zabývat by se měl obdobím od září 1938 do května 1945 a komunistickou érou od února 1948 do prosince 1989 včetně předcházejícího období příprav na uchopení moci komunisty.

Místopředseda Senátu Petr Pithart (KDU-ČSL) s tímto vymezením nesouhlasil. "Poválečná léta lze označit spíše než za léta příprav k totalitnímu uchopení moci za léta spontánní národně socialistické revoluce," uvedl Pithart. "Tato revoluce se pak ovšem vymkla z rukou svých původců ze všech politických stran a pak nastolila totalitní režim vlády jedné strany," dodal. I on však nakonec zákon podpořil vzhledem k tomu, že ve sněmovně by se pravděpodobně těžko hledala shoda na dalších úpravách zákona.

Senátoři ČSSD se stejně jako poslanci sociální demokracie hlasování o zákonu nezúčastnili s

výjimkou Ladislava Svobody, který se hlasování zdržel. Proti zákonu byli pouze všichni tři senátoři KSČM, z 50 senátorů tak zákon podpořilo 46.

Správu dokumentů z období nesvobody a totality bude mít kvůli výtkám archivářů a historiků na starosti Archiv bezpečnostních složek. Materiály z období od dubna 1945 do února 1990 mu mají do sedmi měsíců poskytnout ministerstva vnitra, obrany a spravedlnosti a vojenské a civilní tajné služby. Vytvoření archivu nebude znamenat faktické stěhování archiválií. Na svých místech by měla zůstat většina ze zhruba 270 zaměstnanců, kteří s dokumenty nyní pracují. Ústav by podle některých informací mohl sídlit v Praze v budově po ministerstvu informatiky.

Zdroj:ČTK

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)